

Нінель СИДОРЧУК,
доктор пед. наук, професор,
професор кафедри професійно-
педагогічної, спеціальної освіти,
Житомирський державний університет
Імені Івана Франка

АКМЕОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Модернізація системи фахової передвищої освіти в Україні зумовлює необхідність підготовки педагогічних працівників, здатних до постійного професійного саморозвитку, самовдосконалення та досягнення високого рівня професійної майстерності. У зазначеному контексті особливої ваги набуває виробнича (педагогічна) практика, яка виступає ключовою ланкою інтеграції теоретичної та практичної складових професійної підготовки майбутніх педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти. У цьому зв'язку ефективним засобом реалізації поставлених завдань стає застосування акмеологічного підходу як методологічної основи організації педагогічної практики, що орієнтує освітній процес на максимальну реалізацію потенціалу особистості майбутнього педагога та створення умов для його професійного зростання.

Акмеологія як міждисциплінарна галузь наукового знання досліджує закономірності досягнення людиною вершин особистісного й професійного розвитку. У педагогічному вимірі акмеологічний підхід спрямований на формування здатності суб'єкта освіти до самореалізації, професійної рефлексії та усвідомленого проєктування власного професійного шляху [2].

У наукових працях вітчизняних і зарубіжних дослідників акмеологічний підхід розглядається як орієнтація на розвиток внутрішніх ресурсів особистості; створення умов для досягнення професійної зрілості; стимулювання саморозвитку та самовдосконалення; поєднання особистісних і професійних досягнень.

У професійній підготовці майбутніх педагогів акмеологічний підхід дозволяє розглядати навчання і практику не лише як засвоєння знань і вмінь, а як поетапний процес становлення професійної компетентності та педагогічної майстерності [1]. Організація ж виробничої педагогічної практики на акмеологічних засадах передбачає спрямованість освітнього процесу на досягнення кожним студентом індивідуального рівня професійної досконалості з урахуванням його можливостей, мотивації та професійних намірів.

До основних акмеологічних принципів організації педагогічної практики належать:

- принцип особистісно-професійної спрямованості, що забезпечує

розвиток професійно значущих якостей майбутнього педагога;

- принцип суб'єктності, який передбачає активну й відповідальну позицію студента у процесі практики;
- принцип рефлексивності, спрямований на осмислення власного педагогічного досвіду;
- принцип індивідуалізації, що враховує особливості професійного становлення кожного практиканта;
- принцип поступового наближення до професійної майстерності, що реалізується через ускладнення практичних завдань.

Реалізація зазначених принципів можлива завдяки поєднанню традиційних і інноваційних форм організації практики, використанню педагогічного наставництва, індивідуальних професійних маршрутів, акмеологічного супроводу.

Виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової передвищої освіти виступає середовищем актуалізації професійного потенціалу майбутнього педагога. Саме в умовах реальної педагогічної діяльності відбувається формування таких якостей, як професійна відповідальність, педагогічна самосвідомість, готовність до прийняття рішень і здатність до творчого розв'язання педагогічних завдань.

Акмеологічний підхід дозволяє перетворити практику на процес цілеспрямованого нарощування педагогічної компетентності; усвідомлення власних професійних досягнень і труднощів; формування потреби в безперервному професійному розвитку; поступового наближення до рівня професійної зрілості.

Акмеологічні засади організації виробничої (педагогічної) практики майбутніх педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти створюють умови для ефективного професійного становлення особистості майбутнього педагога. Застосування акмеологічного підходу забезпечує орієнтацію педагогічної практики на розвиток суб'єктності, рефлексивності та професійної відповідальності здобувачів освіти.

Реалізація акмеологічних принципів у процесі педагогічної практики сприяє формуванню стійкої мотивації до професійного зростання та досягнення високого рівня педагогічної майстерності. Перспективами подальших досліджень є розроблення моделей акмеологічного супроводу педагогічної практики та впровадження їх у діяльність закладів фахової передвищої освіти.

Список використаних джерел

1. Сидорчук Н. Г. Акмеологічні засади професійної підготовки майбутніх учителів. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*. 2022. Вип. 3 (110). С. 200–214.
2. Сидорчук Н. Г. Розвиток акмеологічної науки як одна із умов підвищення якості освіти. *Інновації в освіті: інтеграція науки і практики*: зб. наук.-метод. праць. 2014. С. 321–335.